

Verkenning

Hoeve Ruth

Natuurbegraven op een tijdloze locatie

HOEVE RUTH

Familie Swinkels
Hazeldonkseweg 11
5756 PA Vlierden

Oktober 2015

LANDINZICHT

Joyce Sengers
040-2129292
Heksenkruidlaan 6
5646 AE Eindhoven
landinzicht@joycesengers.nl
www.joycesengers.nl

Joyce Sengers (1969) is landschapsontwerper. Ze is gespecialiseerd in begraaf- en gedenkparken en heeft een bijzondere belangstelling voor natuurbegraven. Eerder werkte zij als beëdigd makelaar- taxateur.

*In Groot-Brittannië bestudeerde ze diverse natuurbegraafplaatsen en participeerde ze in verschillende begraafplaatsontwikkelingen. Door het organiseren van studiereizen haalde Joyce het natuurbegraven naar Nederland. Momenteel werkt ze als zelfstandig adviseur Planontwikkeling & Management Natuurbe-
graafplaatsen. Ze is in die functie betrokken bij verschillende initiatieven voor natuurbegraven in Nederland.*

Joyce is medeoprichter van het Platform Natuur- begraven, lid van de belangenvereniging voor tuin- en landschapsarchitecten NVTL, en international member van het Natural Death Centre, dat het natuurbegraven in Groot-Brittannië stimuleert. Met haar label EEN&AL natuurbegraven geeft zij het begrip natuur- begraven inhoud en betekenis. Zoekt daarbij samenwerking met diverse organisaties en maakt op die manier natuurbegraven bereikbaar voor een ieder.

joycesengers ● landinzicht
landschapsinitiatieven en parkconcepten

Inleiding: Eindbestemming

Wat is natuurbegraven?

- Natuurbegraven in Nederland

Hoeve Ruth

- Cirkel is rond
- Cultuurhistorie
- ‘Hoog’ tussen beken, oude akkers en hoeves

Natuurbegraafplaats Hoeve Ruth

- Ruimtelijk concept natuurbegraafplaats
- Ruimtelijk concept natuurbegraafplaats ingezoomd
- De natuur en faciliteiten op de natuurbegraafplaats
- Bereikbaarheid en technische aspecten

- Voortleven in de natuur (Prof.dr. Eric Venbrux)
- Natuurbegraven, een antwoord op een groeiende maatschappelijke behoefte

Inleiding

Ik ben er de laatste maanden vaak gaan wandelen. Niet met een meetlint en een schrijfblok, maar gewoon, om het landschap op me in te laten werken. Het dal van de Astense Aa is een fascinerende plek. Niet alleen door de verscheidenheid van het landschap waarin we duidelijk het reliëf en de overgangen van de hogere zandruggen naar het beekdal waarnemen. Vooral ook door de rijke cultuurhistorie die ver terug gaat tot in de Middeleeuwen.

Eindbestemming

Op de flanken van het beekdal werden hoevens gesticht. Veel zijn daarvan nog te vinden, aan de noordkant zien we Hazeldonk, Ruth en Vorst. De watermolens van Ruth en van Belgeren werden vanaf ca. 1200 gebouwd nabij oversteekplaatsen. Het klooster Binderden exploiteerde daarna lange tijd de hoevens terwijl in 1847 de Beelsfundatie eigenaar werd. Zij geeft tot vandaag hulp aan de stille armen in Helmond.

In 2008 tekende ik aan de familiebegraafplaats van de familie Swinkels. Inmiddels is de begraafplaats in gebruik en voelt het heel logisch om een ieder deze mogelijkheid in de natuur aan te bieden.

Deze plek, die zo'n zorgvuldige synthese vormt van cultuurhistorie en natuur, kan ook de – veel grotere – afstand overbruggen die we ervaren tussen leven en dood. We weten heel goed dat de dood bij het leven hoort, maar we mogen graag doen of dit niet zo is. We houden de dood op afstand, stoppen hem weg in crematoria en rouwcentra. Alleen in de natuur staat de dood nog midden in het leven. Boom en bodem, blad en beest – alles maakt deel uit van de eeuwige kringloop van het bestaan. En wij ook, al lijken we dit te zijn vergeten.

Natuurbegraven brengt ons terug bij onze oorsprong. Geen harde scheiding meer tussen leven en sterven, maar een onna-drukkelijke overgang van tijd naar eeuwigheid.

Op deze historische plek, op dit land buiten de tijd, wil ik dood en leven hun verbinding teruggeven en een natuurbegraafplaats realiseren. Een plek waar u en ik waardig afscheid kunnen nemen van onze dierbaren. Waar we ze mogen missen, eren en gedenken. Waar we ze kunnen teruggeven aan de natuur. Dat is mijn plan voor Hoeve Ruth.

Natuurbegraven is op dit moment in Nederland nog niet bij iedereen bekend, maar gaat de komende decennia enorm aan belang winnen. Omdat het kleinschalig, natuurlijk, milieuvriendelijk, duurzaam en betaalbaar is. Maar ook omdat het instinctief voor veel mensen een sympathieke en logische vorm van uitvaart is.

De groeiende belangstelling voor natuurbegraven maakt een natuurbegraafplaats tot een interessant ontwikkelingsobject. In een tijd waarin rendementen onder druk staan en subsidies verdwijnen, vormt natuurbegraven een aantrekkelijke inkomstenbron, ook voor de langere termijn. De ontwikkeling draagt bovendien bij aan het ontstaan en verbeteren van hoogwaardige natuur en stimuleert een verantwoord natuurbeheer.

De kringloop die in natuurbegraven centraal staat, zie ik terug in de eindbestemming voor Hoeve Ruth: als natuurbegraafplaats is het een plek in de natuur die overledenen en nabestaanden rust biedt en hierdoor als natuurgebied kan voortbestaan.

Joyce Sengers

A large group of people, including men, women, and children, are gathered in a lush green forest. They are standing around a wooden structure, possibly a coffin or a grave marker, which is partially covered with greenery. The forest is dense with tall trees and vibrant green foliage, creating a serene and natural setting. The people are dressed in casual to semi-formal attire, and some are looking towards the center of the gathering. The overall atmosphere is peaceful and respectful.

Natuurbegraven is in Nederland een relatief onbekend fenomeen. Terwijl in Groot-Brittannië sinds 1993 meer dan 250 natuurbegraafplaatsen tot stand zijn gekomen, zijn er in Nederland tot nu enkele gerealiseerd. Het Britse concept vindt ook in andere landen navolging. In onder meer in de Verenigde Staten, Nieuw-Zeeland, Australië, Canada, Japan, Italië, Duitsland en Zweden zijn natuurbegraafplaatsen gesticht en wordt milieubewuster omgaan met de lijkbezorging. Voor steeds meer mensen is het teruggeven van het lichaam aan de natuur een belangrijke reden om te kiezen voor natuurbegraven. Deze ontwikkeling zal de komende jaren ook in Nederland een vlucht nemen.

Wat is natuurbegraven?

Bij natuurbegraven zijn verbondenheid met de natuur en de natuurlijke kringloop het uitgangspunt. Niet alleen de kringloop van het aardse bestaan en de eindigheid hiervan, maar ook de natuurlijke kringloop van het leven als onderdeel van het ecosysteem. Het begraven geschiedt zodanig dat het natuur en milieu minimaal verstoort en belast. Een natuurbegraafplaats biedt nabestaanden, genodigden en bezoekers optimale ruimte om de overledene te gedenken. Het helpt verlies te accepteren en weer in balans te komen. Naast het bezoeken van het graf is er volop gelegenheid om tot rust te komen, te bezinnen en te genieten van de natuur.

Bij een natuurbegravenis geeft men het lichaam (of de crematie-as) terug aan de natuur. Op of bij het graf zet men inheemse vegetatie neer, in plaats van een traditioneel grafmonument. Vaak is dit een herinneringsboom. Het resultaat is een monument van levend groen, dat een harmonisch geheel vormt met de omringende natuur.

Door natuurlijke en biologisch afbreekbare materialen te gebruiken wordt het milieu zo min mogelijk belast. Men houdt bij alles rekening met de effecten op het milieu: bij het kiezen van de kist, de wade, de kleding, het vervoermiddel, de plaats van de plechtigheid, de bloemversiering, grafmarkering, et cetera. Een natuurbegravenis biedt de mens een laatste kans om zijn ecologische voetafdruk te verkleinen.

Grafbedekking en grafmonument

Afhankelijk van het type natuurbegraafplaats is het wel of niet mogelijk om grafbedekking en grafmarkering aan te brengen.

De te gebruiken materialen zijn in alle gevallen afbreekbaar en van inheemse oorsprong. Om het graf te registreren kan een chip met het lichaam worden meebegraven, maar ook met behulp van de x/y-coördinaten is de precieze locatie van het graf terug te vinden. Bovengronds kan de natuur dan zijn gang gaan. In veel natuurbegraafplaatsconcepten kiest men voor een grafmonument van onbehandeld inheems hout. Dit kan een eenvoudig naambord zijn of een door een kunstenaar vormgegeven houten sculptuur (binnen beperkte maatvoering). Een grafmonument van hout staat prachtig in een natuurlijke omgeving. De gemiddelde periode waarin een graf wordt bezocht bedraagt ongeveer veertig jaar. Deze tijdsperiode valt samen met de levensduur van hout. Met het verstrijken van de jaren zal de grafmarkering vergaan en verdwijnen en uiteindelijk wordt het graf onderdeel van de natuur.

Tuinieren

Omdat veel nabestaanden zelf 'iets' aan het graf willen doen, is het belangrijk hier ook bij natuurbegraven de mogelijkheid toe te bieden. In beperkte mate mogen nabestaanden op het natuurgraf inheemse beplanting aanbrengen, zoals bollen en in de omgeving voorkomende kruiden en mossen. Snijbloemen zijn eveneens toegestaan, mits ze worden neergelegd.

Toekomst

We zien overal dat de behoefte aan deze manier van begraven toeneemt. Er zijn in het buitenland, maar in toenemende mate ook in Nederland, succesvolle natuurbegraafplaatsen. Een natuurbegraafplaats zorgt voor een uniek natuurterrein dat ook waardevol zal blijken voor toekomstige generaties.

Eco-urn van papier

Liggend veldboeket

Eenvoudig grafteken; boomschijf met inscriptie

*When we find a mound in
the woods,*

*six feet long
and three feet wide,*

*raised to a pyramidal form
by means of a spade,*

*we become serious
and something in us says:
someone was buried here.*

That is architecture.

Adolf Loos, 'Architecture' (1910)

Natuurbegraven in Nederland

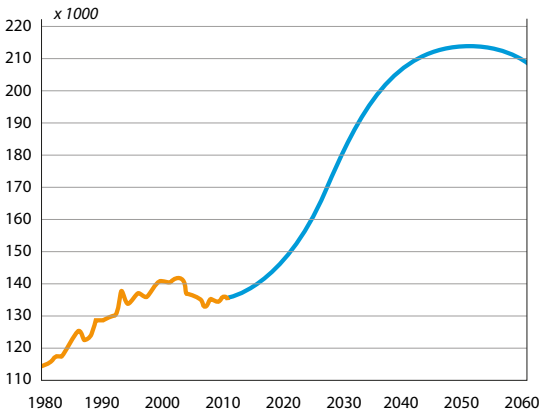
Marktgegevens

Het nieuwe ondernemen is gericht op duurzaamheid en nieuwe sociale waarden, maar uiteraard wel gebaseerd op solide plannen en gericht op een goed rendement. De markt voor natuurbegraven is volop in beweging en staat aan het begin van een productcyclus. In 2013 zijn er in Nederland circa twaalfhonderd natuurgraven gereserveerd en zo'n zeshonderd natuurgraven uitgegeven voor direct gebruik (bron: Monuta). Momenteel resulteert minder dan een 0,5 % van de sterfgevallen in een natuurbegrafenis. Dit percentage zal de komende jaren toenemen als natuurbegraven grotere bekendheid krijgt: in Engeland, waar natuurbegraven twintig jaar eerder begon, is het aandeel momenteel 3% en nog steeds stijgende (bron: Natural Death Centre).

De stijging van het aantal natuurbegrafenissen is niet alleen afhankelijk van een hoger marktaandeel: ook in absolute zin is de markt voor begraven en cremeren groeiende. In Nederland vonden in 2012 57.330 begrafenissen en 83.379 crematies plaats. Deze aantallen zullen de komende jaren fors stijgen, zoals uit onderstaande grafiek blijkt. Het aantal overlijdens neemt toe en daarmee ook het aantal mensen dat kiest voor natuurbegraven.

Prognose en waarnemingen aantal overlijdens 1980 – 2060 (bron: CBS)

■ Waarneming
■ Prognose 2010-2060

Natuurbegraven: een derde keuze naast begraven en cremeren

Er is in Nederland een toenemende behoefte aan natuurbegraafplaatsen, zeker als we zien dat er een verschuiving is van de keuze voor traditioneel begraven naar natuurbegraven. De traditionele begraafplaatsen, die veelal door overheid en kerk beheerd worden, zien in de toekomst tekorten ontstaan. De optie van natuurbegraven is daarom een welkome aanvulling.

Daarnaast zijn er veel consumenten die een voorkeur hebben voor begraven, maar om een goede praktische reden kiezen voor cremeren. Zij, of hun nabestaanden, wensen geen zorg te hebben voor het onderhoud van een graf. Voor deze groep consumenten biedt een natuurgraf uitkomst: het plaatsen van een kostbaar grafmonument en het onderhouden van het graf en grafmonument zijn in dit geval niet nodig. Ook de verplichting om periodiek grafrecht te betalen, vervalt.

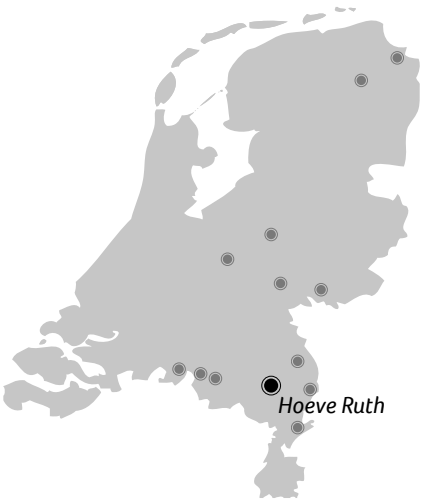
Voor de prijsbewuste consument is natuurbegraven daarom een aantrekkelijk alternatief. De totale uitvaartkosten bij een natuuruitvaart bedragen ca. 9.000 euro. Een crematie-uitvaart kost ca. 6.250 euro en een traditionele begraafuitvaart ca. 12.500 euro.

De meeste natuurbegraafplaatsen kennen eeuwigdurende graf rust. Er is dus geen risico dat het graf op termijn wordt geruimd. Bij traditionele begraafplaatsen is dit vrijwel altijd het geval.

Ten slotte is het gebruik van de aula (faciliteiten) bij natuurbegraven over het algemeen gratis. Hier komt bij dat het gebruik van de aula bij natuurbegraven niet in tijd is gelimiteerd. Bij een traditionele begrafenisdienst is dit altijd het geval.

In Nederland zijn per 1 oktober 2015 de volgende natuurbegraafplaatsen:

- Winschoten - Reiderwolde
- Eext - Hillig Meer
- Doetichem - Slangenburg
- Hoog Snoeren - Westerwolde
- Arnhem - Heidepol
- Bilthoven - Den en Rust
- Alphen - De Hoevens
- Middelbeers - De Baest
- Hilvarenbeek - De Utrecht
- Venray - Weverslo
- Venlo - Venlo-Maasbree
- Sint Odiliënberg - Bergerbos

Uitvaartkostenvergelijking:

	Traditioneel begraven	Cremeren	Natuurbegraven
Uitvaartbegeleiding	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Thuisopbaring met koelplaat	€ 150	€ 150	€ 150
Rouwbriefen kleur (100)	€ 300	€ 300	€ 300
Advertentie	€ 600	€ 600	€ 600
Wilgentenen kist	€ 500	€ 500	€ 500
Bloemen	€ 100	€ 100	€ 100
Rouwauto	€ 250	€ 250	€ 250
Crematorium	€ -	€ 1.100	€ -
Extra tijd 1 uur	€ -	€ 350	€ -
Huur aula 2 uur	€ 500	€ -	€ -
Ritueel begeleider	€ 450	€ 450	€ 450
Koffie en vlaai 50 personen	€ 350	€ 350	€ 350
Begraafkosten	€ 275	€ -	€ -
Grafrechten 20 jaar	€ 1.600	€ -	€ -
Verlenging 20 jaar	€ 1.600	€ -	€ -
Afkoop Jaarlijks onderhoud	€ 1.500	€ -	€ -
Graf eeuwigdurend	€ -	€ -	€ 4.500
Grafmonument	€ 2.500	€ -	€ 100
Asverstrooiing met familie	€ -	€ 69	€ -
Totaal	€ 12.675	€ 6.219	€ 6.219

De historie van de hoeve Ruth gaat tenminste terug tot vóór 1252. In 1325 werden door de hertog van Brabant de definitieve grenzen vastgesteld van de gemeente Vlierden waarbij een van de grenspunten was de moelen geheyten Rieth (dit is de watermolen van Ruth). Deze molen maakte deel uit van de toen al bestaande hoeve Ruth. Deze molen lag op de Astense Aa nabij het bruggetje dat nu vanuit de Ruthsedreef en de Vorstsedreef leidt naar de Berken. Het is een watermolen die, zoals dendrologische onderzoek na een onbedoelde vernieling van de archeologische restanten in 2011 duidelijk maakte, al vóór 1252 moet zijn gebouwd. We mogen dus ook aannemen dat de stichting van deze boerderij ook van vóór die tijd is.

Hoeve Ruth

De cirkel is rond

Historie, heden en toekomst

Ceremonieel paviljoen

Familiebegraafplaats

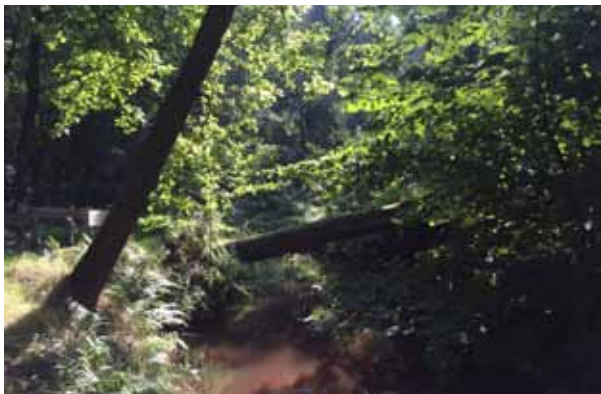
Cultuurhistorie

Molen Johanna Elisabeth

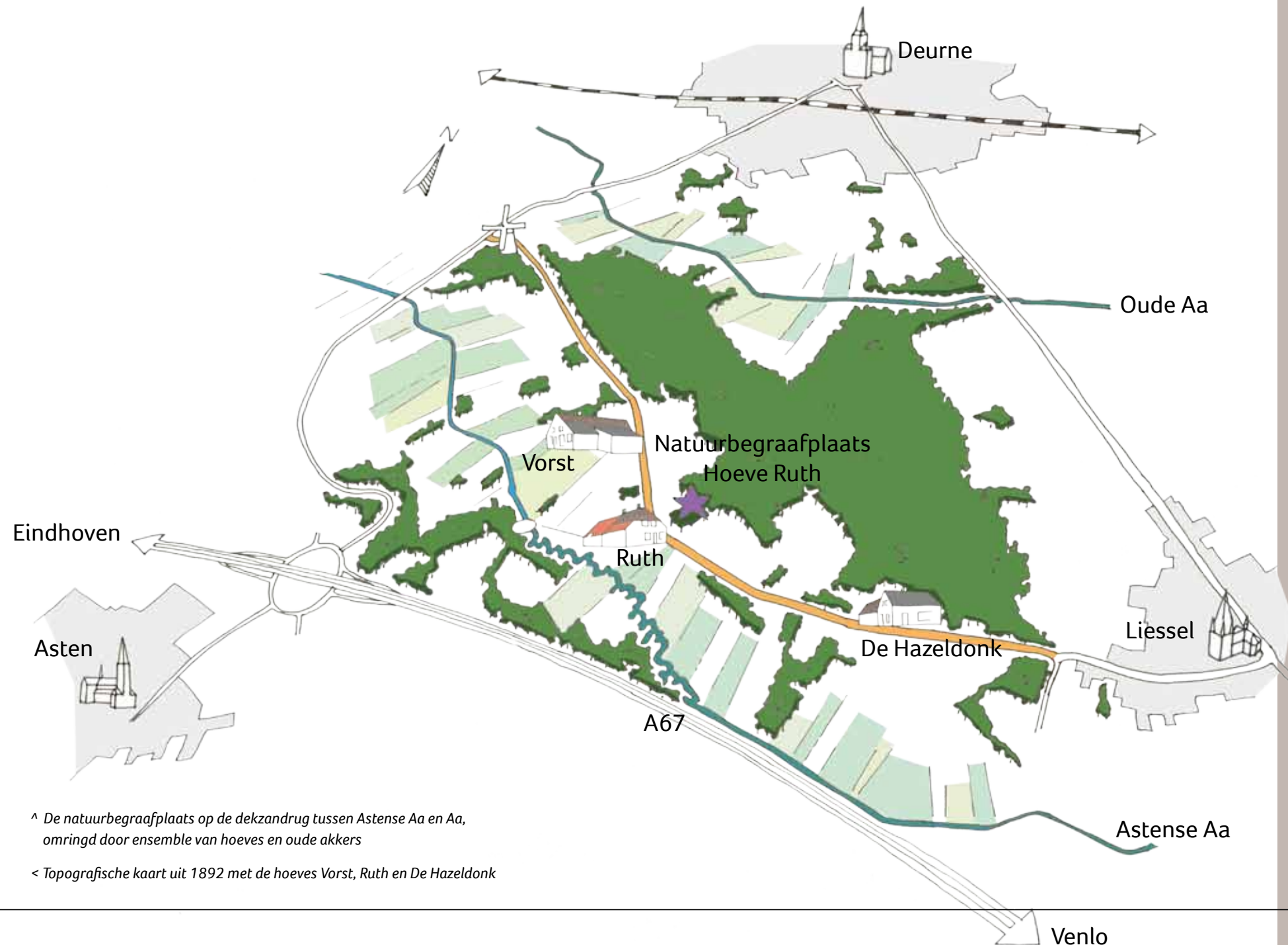
Reliëfrijk grasland en coulisse van bossen

De sterk meanderende Astense Aa

‘Hoog’ tussen beken, oude akkers en hoeves

^ De natuurbegraafplaats op de dekzandrug tussen Astense Aa en Aa, omringd door ensemble van hoeves en oude akkers

< Topografische kaart uit 1892 met de hoeves Vorst, Ruth en De Hazeldonk

Hoeve Vorst

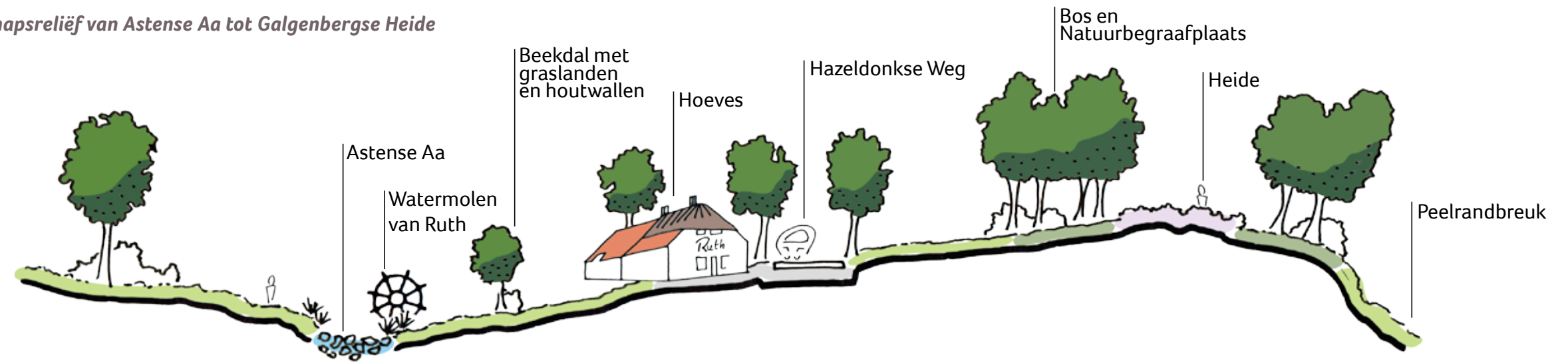

Hoeve Ruth

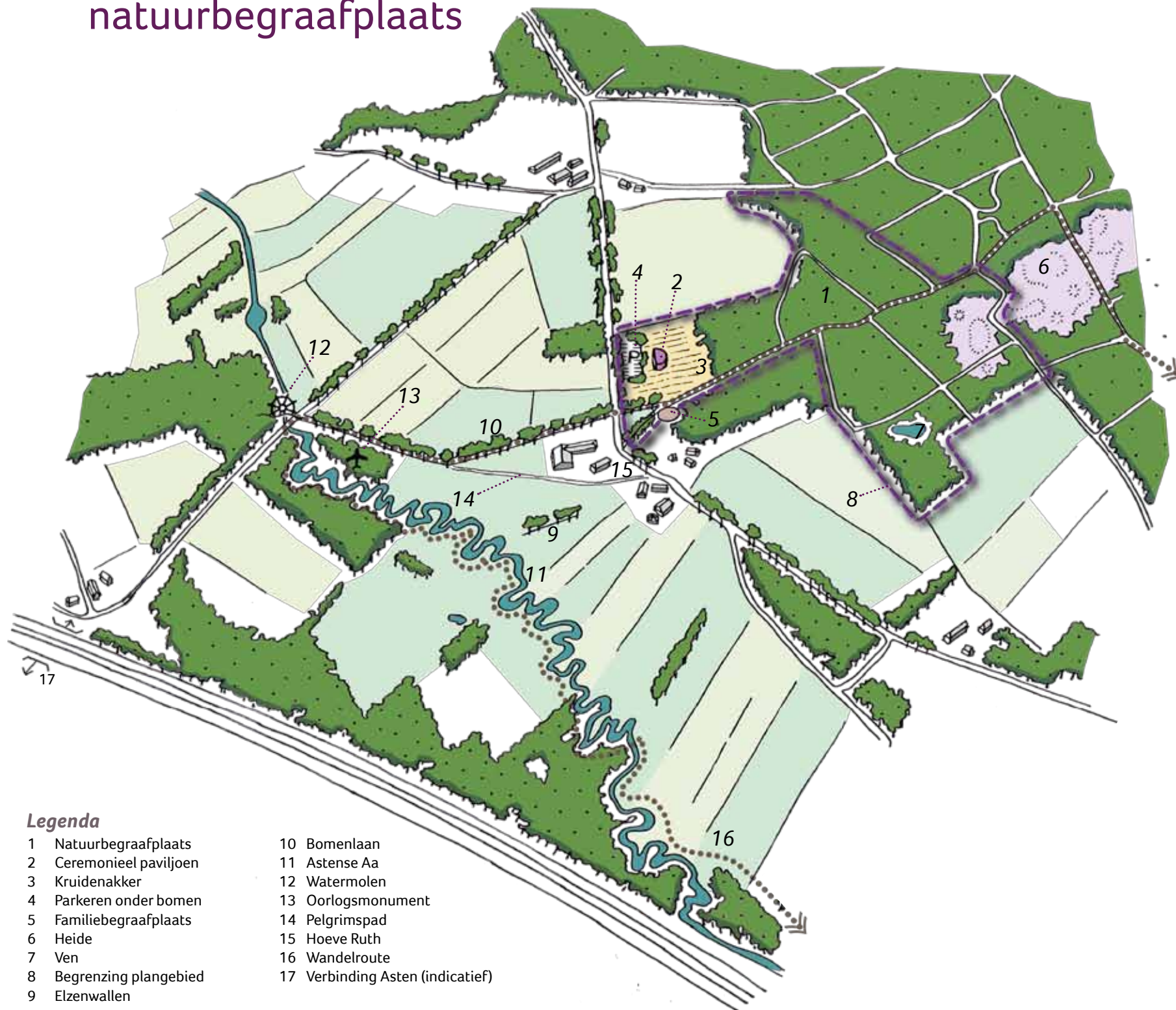

Hoeve De Hazeldonk

Doorsnede landschapsreliëf van Astense Aa tot Galgenbergse Heide

Ruimtelijk concept natuurbegraafplaats

Legenda

1 Natuurbegraafplaats	10 Bomenlaan
2 Ceremonieel paviljoen	11 Astense Aa
3 Kruidenakker	12 Watermolen
4 Parkeren onder bomen	13 Oorlogsmonument
5 Familiebegraafplaats	14 Pelgrimspad
6 Heide	15 Hoeve Ruth
7 Ven	16 Wandelroute
8 Begrenzing plangebied	17 Verbinding Asten (indicatief)
9 Elzenwallen	

Verkenning Natuurbegraafplaats 'Hoeve Ruth'

Ruimtelijk concept natuurbegraafplaats ingezoomd

Legenda

1 Natuurbegraafplaats	5 Familiebegraafplaats
2 Ceremonieel paviljoen	6 Heide
3 Kruidenakker	7 Ven
4 Parkeren onder bomen	8 Begrenzing plangebied

De natuur en faciliteiten op de natuurbegraafplaats

Van productiebos naar dynamisch natuurbos voor begraven

De voormalige woeste gronden met heide zijn in de laatste decennia beplant met productiehout. De huidige beplanting bestaat uit Eik, Amerikaans eik, Grove den, Berk, Vogelkers en Lijsterbes. De kruidlaag bestaat voornamelijk uit varens en pijpenstrootje. Door de omvorming naar een dynamisch natuurbos zal biodiversiteit een vlucht nemen. De aanplant van loofbomen verbetert de humuslaag en de zuurgraad zal veranderen. De plantenrijkdom zal daardoor vergroten en bijbehorende fauna vestigt zich in het gebied.

Heide en ven

Het introduceren van een heideterrein brengt meer natuurdynamiek door de overgangen van dicht naar open terrein. De randen bieden interessant vestigingsplaatsen voor nieuwe soorten. Het ven dient als steppingstone tussen de twee beken voor amfibieën en waterminnende soorten. Naast de natuurdoelen maken de nieuwe landschapsferen het gebied meer leesbaar en interessant voor de bezoeker.

Ceremonieel paviljoen en parkeren

Een ceremonieel paviljoen biedt rust en ruimte voor het houden van plechtigheden. Een basaal sacrale ruimte die ondergeschikt is aan het landschap. Materiaal gebruik is sober en natuurlijk. Duurzaamheid is vertrekpunt. Met een oppervlakte van vierhonderd vierkante meter biedt het gelegenheid aan vijfenzeventig zitplaatsen en bijbehorende facilitaire ruimtes. De parkeerbehoefte bedraagt vijfendertig plaatsen die op het voorplein landschappelijk worden ingekleed.

Ceremonieel paviljoen

Dynamisch natuurbos

Herintroduceren van heide

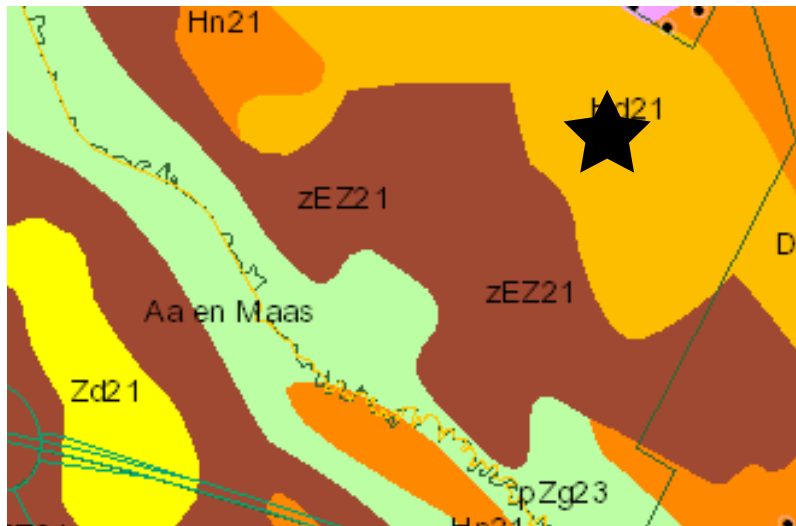
Ven

Bereikbaarheid en technische aspecten

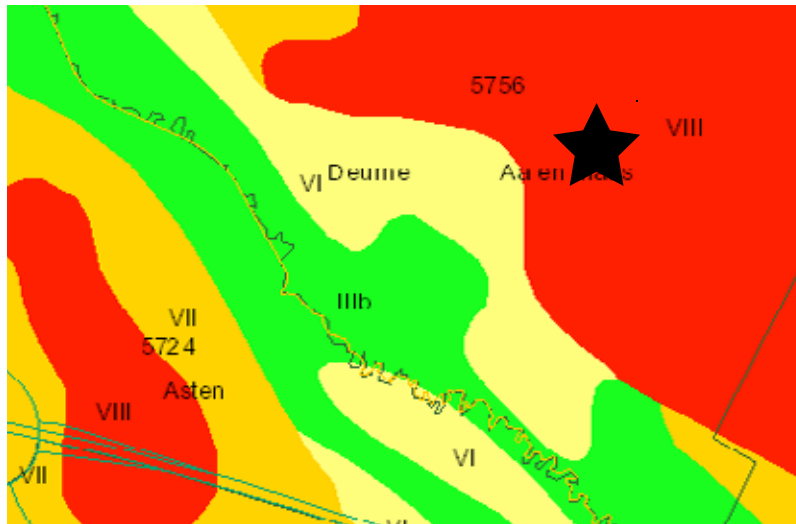
Grondsoort

Hd21 haarpodzolgronden: leemarm en lemig fijn zand

Grondwatertrap

VIII > 140 gemiddeld hoogste grondwaterstand

EHS

Het plangebied is grotendeels gelegen in de Ecologische hoofdstructuur. Het paviljoen en de parkeervoorziening zijn voorzien buiten deze zone.

Oppervlakte en grafelijkheid

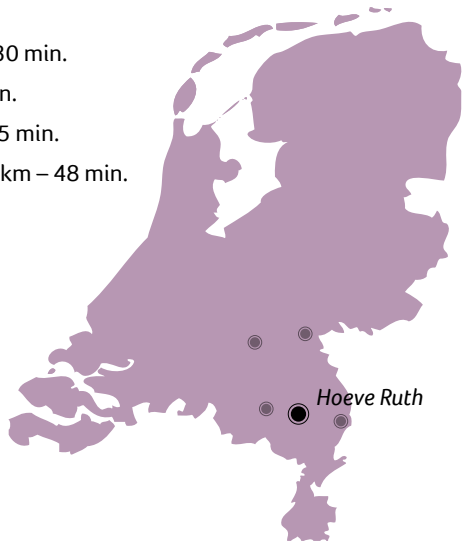
Het gebied dat bestemd wordt voor begraven bedraagt 20 ha. Met een gemiddelde grafelijkheid van 400 per hectare is er voor een royaal aantal graven voorzien.

Quickscan van Wet, Besluit en Inspectierichtlijn lijkebezorging

Deze wetgeving stelt kaders en geeft adviezen voor het tegengaan van bodem- en grondwaterverontreiniging, onvolledige lijkvertering en hinder.

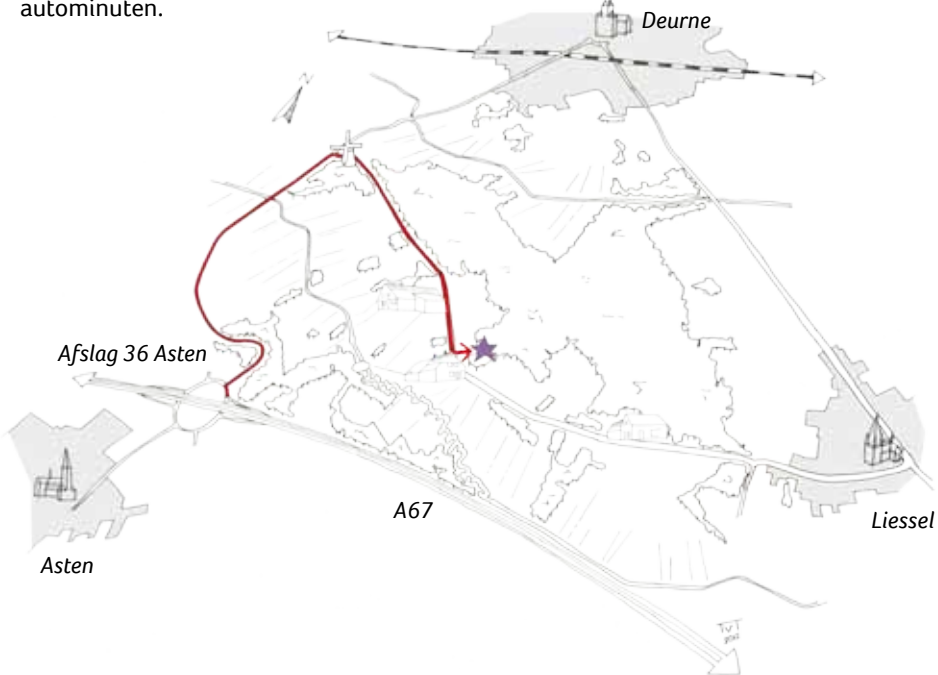
- Een eerste scan geeft aan dat er geen belemmeringen zijn te verwachten.
- De grondsoort (zand) is volgens de richtlijn uitstekend geschikt;
- De hoogste grondwaterstand is dieper dan 1.35 m;
- De afstand tot de dichtstbijzijnde woning is meer dan 30 meter;
- Er ontstaat geen of nauwelijks geluidshinder;
- Eventuele verkeersstroom kan binnen het huidige wegennet en het plangebied opgenomen en afgewikkeld worden.

- Eindhoven 27 km - 30 min.
- Venlo 37 km - 32 min.
- Nijmegen 66 km - 55 min.
- 's-Hertogenbosch 65 km - 48 min.

Ligging en bereikbaarheid

In onze wereld van reizen en verhuizen kiezen we niet meer vanzelfsprekend voor begraven dicht bij ons geboortehuis of onze woonplaats. Hoeve Ruth – gelegen in Zuidoost Brabant, – vormt een centrale ontmoetingsplek waar families elkaar kunnen treffen om hun dierbaren te gedenken, ook door de generaties heen. Bovenstaand vindt u de afstand van de hoeve naar vier verschillende steden, met daarbij een indicatie van het aantal autominuten.

Mini-essay | Prof.dr. Eric Venbrux

Voortleven in de natuur

Prof.dr. eric Venbrux,
*Hoogleraar Antropologie
van de Religie Radboud
Universiteit Nijmegen*

Het religieuze landschap in Nederland is onmiskenbaar aan het veranderen. Mensen zoekende zin en betekenis van hun leven veel dichterbij zichzelf. We zien dit met name in een persoonlijke invulling van de laatste eer. Velen voelen een verbintenis met de natuur, een stroom van leven die het kortstondige menselijk bestaan overstijgt. Na hun dood – een natuurlijke gebeurtenis – hopen zij voort te leven in de natuur. Het gaat hier om een vorm van symbolische onsterfelijkheid, die ook in termen van schoonheid beleefd kan worden.

In het leven van alledag staan we niet zo sterk meer in contact met de natuur. Zo zijn bossen, ook vanwege de schaarste, steeds bijzonderder geworden. Mede daarom blijven ze mensen bij als speciaal: ze kunnen zich ermee identificeren en geven er een spirituele betekenis aan. De trend in Europa is een toename van asverstrooiingen en begraven in de natuur.

Een nieuwe bestemming voor Hoeve Ruth

Natuurbegraafplaatsen voorzien in die behoefte. Engeland is hierin de onbetwiste koploper, maar ook in Nederland zijn al een negental natuurbegraafplaatsen gerealiseerd. Met de oprichting van

een natuurbegraafplaats kan tevens het herstel en de instandhouding van een prachtig cultuurhistorisch object verwezenlijkt worden. Het is een zeer bijzondere plaats voor doden en (over)levenden. Een prettige plek om naar toe te gaan. Een aangename plek om je dierbaren te herinneren, om rond te lopen, om na te denken. Rust krijgt er de ruimte. Je kunt er onthaasten, de wind in je haren voelen, het leven van flora en fauna gadeslaan. Wie er keer op keer terugkeert ervaart het ritme van de natuur. Het vallen van de bladeren, groei en bloei in de lente. De zintuiglijke beleving van geleidelijk wassende bomen versterkt de verbintenis met de plaats waar de stoffelijke resten van je dierbaren verpozen, toevertrouwd aan een organisch geheel, deel van een duurzame levenscyclus. Een uitgelezen plaats voor de levenden en de doden. Hier kunnen de levenden zich in contact met hun overleden dierbaren voelen. De aanwezigheid van de doden maakt het tot een serene, misschien wel sacrale, plaats, waar mensen rust, steun en troost vinden.

Wat zo'n plek in bijzonder maakt is de verwevenheid met de menselijke geschiedenis. Gesitueerd op een historische hoeve staat het niet los van het leven van voorgaande generaties. In die zin verleent het degenen die hier hun laatste rustplaats vinden een stukje symbolische onsterfelijkheid.

Verkenning Natuurbegraafplaats 'Hoeve Ruth'

‘In een tijd dat de overheid weinig geld beschikbaar heeft, moet ook gekeken worden of natuur en landschap, naar analogie van de monumentenwereld, meer met financiering en minder met subsidies kunnen gaan werken.’

Prof.mr. Pieter van Vollenhoven, voorzitter van het Nationaal Groenfonds, bij de opening van de natuurbegraafplaats Hillig Meer, op 6 september 2013.

Tot slot

Natuurbegraven is sterk in opkomst in Nederland. Niet alleen omdat natuurbegraven kleinschalig, natuurlijk, milieuvriendelijk, duurzaam en betaalbaar is. Maar ook omdat bij natuurbegraven de overgang van het tijdelijke naar het eeuwige op natuurlijke – organische – wijze vorm krijgt. Natuurbegraven is veelal een bewuste keuze, die voortkomt uit respect voor de eeuwige kring loop van het leven.

Natuurbegraven, een antwoord op een groeiende maatschappelijke behoefte

Natuurbegraafplaats Deurne is een verantwoorde en interessante ontwikkeling. Verantwoord omdat de te realiseren natuurbegraafplaats tegemoetkomt aan de groeiende wens om natuurlijk en duurzaam omte gaan met leven en dood. Interessant omdat Natuurbegraafplaats Deurne een degelijke ontwikkeling is met een stabiel rendement, ook op de lange termijn, die bijdraagt aan het behoud van een uniek natuurterrein voor toekomstige generaties. Hiermee is Natuurbegraafplaats Deurne een goed voorbeeld van het ‘nieuwe natuurbeheren,’ dat zichzelf met eigentijdse middelen financieel bedruipt en niet langer afhankelijk is van externe overheidsfinanciering.

Passend inspelen op een groeiende maatschappelijke behoefte én innovatief investeren in duurzaam natuurbehoud – dat zijn de dragers van het plan om Hoeve Ruth de eindbestemming van natuurbegraafplaats te geven.

Colofon

auteur:

Joyce Sengers

bijdragen:

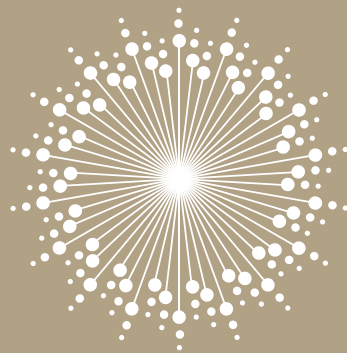
Tom van Tuijn [stedenbouw & graphics]

Professor Venbrux [tekst]

Alof Wiechmann [tekstredactie]

Jos Nacken, Vincent van den Hoogen en

Joyce Sengers (foto's)

een&al
NATUURBEGRAVEN

LANDINZICHT

Joyce Sengers
040-2129292
Heksenkruidlaan 6
5646 AE Eindhoven

landinzicht@joycesengers.nl
www.joycesengers.nl

joyce**sengers** ● landinzicht
landschapsinitiatieven en parkconcepten
